

SZEGEDI KISTÉRSÉGI

MEGJELENIK A SZEGED ÉS TÉRSÉGE TERÜLETFEJLESZTÉSI ÖNKORMÁNYZATI TÁRSULÁS TELEPÜLÉSEIN

ALGYÓ • BORDÁNY • DESZK • DÓC • DOMASZÉK • FORRÁSKÚT • KÜBEKHÁZA • RÖSZKE
SÁNDORFALVA • SZATYMAZ • SZEGED • TISZASZIGET • ÚJSZENTIVÁN • ÜLLÉS • ZSOMBÓ

700 MILLIÓ FORINTOS SZOCIÁLIS FEJLESZTÉS

8 nyertes pályázatnak köszönhetően, 6 településen fejlesztik a Kistérségi települések szociális hálózatát.

ELFOGADÁSRA VÁR SZEGED KÖLTSÉGVETÉSE

Botka László: Számomra a város működőképesége, fejlődése fontos!

HÍREK

PROGRAMOK A KISTÉRSÉGBEN

Szinte minden településen különféle színes, látványos programokkal várják 2011-ben is a vendégeket.

Fejlesztések a Kistérségben 3. oldal

Gazdaság

2. oldal

Programok

4. oldal

Kistérség települései

BEMUTATKOZNAK A TELEPÜLÉSEK: DÓC

Dócon a fejlesztések középpontjában mindig az ember áll – hangsúlyozta Tóth Margit, a közel 800 lelkes község polgármestere. Dóc a szegedi kistérség legkisebb és legfiatalabb települése. Nevét az egykori birtokosáról, Dóczy Miklósról kapta. Dóc területének 58 százaléka védett. A tájvédelmi körzet a Tisza jobb partján lévő hullámteret és az árvédelmi töltésen kívül elterülő mentett területet foglalja magában.

Tóth Margit polgármester

A Szegedtől 25 kilométerre fekvő, közel 800 lelket számláló Dócon az idei, 140 millió forintos költségvetésből mintegy hatmillió forintot fordítanak a különböző fejlesztések önérejére. Tóth Margit 2006 óta áll a település élén. A polgármester asszony 2002 és 2006 között képviselőként tevékenykedett a községében, s ő volt a helyi könyvtár vezetője. Tóth Margit társadalmi megbízatású polgármesterként látja el feladatát. A község első embere a falu történetéről szólva elmondta: Dóc a szegedi kistérség legfiatalabb és legkisebb települése. Az 1952-ben létesült Dóc területe 4870 hektár, amelyből 72 hektár a belterület. Az 1400-as évektől a terület birtokosa Dóczy Miklós volt, akinek emlékét ma is őrzi a település neve. 1803-tól a Pallavicini család volt a terület birtokosa. Önálló település az egykori Pallavicini-uradalom helyén 1952-ben létesült. Dóc határában a középkorban Sövényháza néven falu volt, amely a török időkben pusztult el. A polgármester szerint elképzelhető, hogy a kódexmásoló apáca, Sövényházi Márta a falu lakója volt. A XVIII. század második felében szegedi dohánykertészek telepedtek ide, megvetve a mai település alapjait. A településen a megélhetést sokáig a

dohánytermesztés jelentette, ma már azonban a szántóföldi növénytermesztés, a kertészet és az állattenyésztés a jellemző. Dóc igazgatási területét a 4519-es számú Szeged-Csongrád összekötőút északi és déli irányban keresztezi. Északi határa a Tisza, az útvonal nyugati oldalán az igazgatási terület egyötöde fekszik, itt a homokos talajon kialakult tanyás kisgazdaságok a jellemzőek. A keleti oldalon kiterjedt erdők húzódnak, ezek karéjában a dombvonulatra épültek a belterület házai. A bekötőút északi részén működik a Magyar Honvédség lőtere, ami határos az Ópusztaszeri Nemzeti Történelmi Emlékparkkal. A polgármester hangsúlyozta: a dombon elhelyezkedő község, amelyet erdő vesz körül, kellemes vizuális élményt nyújt minden idelátogatónak. Dóc területének 58 százaléka védett. A tájvédelmi körzet a Tisza jobb partján lévő hullámteret és az árvédelmi töltésen kívül elterülő mentett területet foglalja magában. A védett területen közel 400 hektár legelő található. Ezek fontos pihenő és találkozó helyei a vonuló madaraknak. Október elejétől november közepéig több tízezer daru és vadliba pihen ezen a helyen. A községet körülvevő erdőkben sokfajta állat él. A község temploma 1792-ben épült, 1975-ben építették át. Dóc teljesen közművesített, 90 százalékos a szilárd burkolatú közutak kiépítettsége – újságolta büszkén Tóth Margit. A polgármester elmondta, hogy a szegedi kistérség fenntartásában működő óvodát tavalyelőtt újították fel uniós pályázati pénzből. A rendkívül jól felszerelt gyermekintézmény energetikai korszerűsítése közel 6 millió forintba került. A 18 gyermekkel, két óvónővel és két dajkával működő óvodában többek között kicserélték a nyílászárókat és a padlóburkolatot. Örömmel számolt be a falu első embere arról, hogy ősztől már várhatóan 21 gyermekkel üzemel a kistérségi fenntartású gyermekintézmény. Az iskolát két esztendője a kato-

egyház működteti. – Tavaly az uniós előírásoknak mindenben megfelelő, új játszótérrel adtuk át a művelődési ház mellett – fajtékokkal, rönkpadokkal, mobilvéccével és mosdóval, valamint szemégyűjtővel és biciklitárolóval. A régebbit, amely az óvoda udvarán volt, bezártuk. A játszótér építését a Leader-program keretében a falumegújításra és –fejlesztésre kiírt pályázati forrásból finanszíroztuk. A beruházás összköltsége 19,3 millió forint volt. Szép,

napsütéses időben kirajzanak a gyermekek, s örömmel használja az új játszótér a falu apraja és nagyja – mondta a polgármester, akitől megtudtuk: más is nyertek a Leader-programban. A vidéki örökség megőrzése pályázaton a Dóc-Tisza túraútvonalon pihenőhelyek kialakítására több mint 6,7 millió forint uniós támogatást nyert az önkormányzat. – A könyvtár közművelődési és iskolakönyvtári funkciót is ellát. A Nemzeti Kulturális Alaptól 370 ezer forintot nyertünk könyvtárszakmai eszközfejlesztésre és korszerűsítésre. A Külügyminisztérium által kiírt könyvtárak uniós programjának támogatása pályázaton könyvvásárlásra, valamint az Európai Unióval kapcsolatos előadás szervezésére 100-100 ezer forintot nyertünk 2008-ban és 2009-ben. A sándorfalvi könyvtárral közösen több mint 4,1 millió forintot nyertünk az intézmények infrastruktúrájának fej-

lesztésére a Tudásdepó Expressz pályázaton. Ennek lényege a könyvtári hálózat informális képzési szerepének erősítése az élethosszig tartó tanulás érdekében, valamint a könyvtárháználó igényeinek hatékonyabb kielégítését szolgáló fejlesztések. A pályázat keretében a könyvtáros továbbképzésére, honlapfejlesztésre, a könyvtárháználót népszerűsítő események megrendezésére is jut pénz. A könyvtár melletti épület részben közösségi színteret alakítottunk ki a Közkincs program keretében. Itt működik a kistérség fenntartásában a gyermekjóléti, tanyagondnoki és házi szociális gondozói szolgálat, valamint itt található a falugazdász székhelye. A házirosvi és fogorvosi ellátás megoldása a faluban. A házirosvi közmegelegedésre végzi a munkáját – hangsúlyozta Tóth Margit. Dóc első embere elmondta, hogy a Dél-alföldi Regionális Fejlesztési Tanács CÉDE pályázatán több mint 3,2 millió forintot nyertek a polgármesteri hivatal energetikai korszerűsítésére és részbeni akadálymentesítésére. Ennek keretében kicserélték a nyílászárókat, valamint a közlekedő és mosdóhelyiségek padlóburkolatát. Tóth Margit elmondta, hogy december óta másodfokú belvízvédelmi készületség van Dócon. Hangsúlyozta: amint az időjárás engedi, járhatóvá teszik a külterületi utakat. Az erre a munkára szánt pénzt betervezték a költségvetésbe. Tervezik, hogy a kistérségi fenntartású tanyagondnoki szolgálatnak az önkormányzat vásárol egy terepjárót. A község forgalma – zsákutcás adottsága miatt – csekély, ezért csendes, tiszta, jó levegőjű Dóc. Ópusztaszerhez, valamint a Tiszához való közelsége fellendítheti a falusi turizmust. A település ke-

redelmi ellátottsága főleg az élelmiszeriparra terjed ki. Egy Áfész bolt, egy kiskereskedelmi vegyesbolt, egy vendéglő és egy tápbolt van a belterületen. A külterületiek ellátását egy vállalkozásban üzemeltetett Áfész és tápbolt biztosítja. A községbe a busz-közlekedés jó. Szeged-Dóc-Csongrád útvonalon rendszeresen járnak autóbuszok. A helyi postahivatal munkanapokon reggel 8-tól délután 2 óráig tart nyitva. A könyvtár heti 20 órában várja az olvasókat. A község önállósága óta működő Polgárőr Egyesület közmegelegedésre látja el a munkáját. Vigyáznak az itt élők nyugalmára, értékeire. Együttműködésük jó a rendőrséggel. A jövőt illetően Tóth Margit elmondta, hogy idén átadják a főokgyógyászterület, amely hétköznap napi két órában lesz majd nyitva. A falunapot minden év júniusában rendezik meg. A 2011-es falunapra 680 ezer forintos támogatást nyertek. – Két olyan pályázatunk is van, amelyeket már benyújtottunk, de még nem bírálták el. Várjuk az eredményt. A civil szolgáltatóközpont kialakítására 3,8 millió forint támogatást igényeltünk a Leader-program keretében. Szintén e programban pályáztunk több mint 3,7 millió forintos támogatásra a labdarúgó-pálya infrastrukturális fejlesztésére. E pénzből építenénk ki a sportpálya öntözőrendszerét, valamint vásárolnánk padokat és focikapuhálókat – mondta Tóth Margit, aki fontosnak tartotta megjegyezni, hogy fejlesztéseik középpontjában mindig az ember áll. Arra törekednek, hogy Dócon jól érezze magát a 3 évestől a 90 évesig mindenki.

Gazdaság

KEDVEZ A KISTÉRSÉGEKNEK AZ ÁLLAMI KÖLTSÉGVETÉS

SZEGEDEN KÉNYES AZ EGYENSÚLY

Az év eleje a települési költségvetések összeállításának ideje. Az önkormányzatoknak évről évre szűkülő állami támogatás mellett kell ellátniuk feladataikat, és ha nem akarnak lemaradni, fejlesztésre is fordítaniuk kell. Botka László polgármester, a szegedi kistérségi társulás elnöke az elmondása szerint az idei szegedi büdzsé is pengeélen táncol, a kistérség lehetőségei viszont valamelyest javulnak.

Rettenően nehéz pénzügyi helyzetben kellett Magyarország Budapest utáni legnagyobb önkormányzati költségvetését elkészíteni – mondja Botka László. - Az ígéretekkel szemben a kormány pénzügyi elvonást hajtott végre az önkormányzatoknál. Szeged esetében reálértékben 6%-kal csökkent a város központi támogatása. A költségvetés nyitó főösszege 67 milliárd 266 millió forint. Talán Magyarországon is egyedülálló módon ennek az összegnek több mint fele nem a működést finanszírozza, hanem befektetés a jövőbe, vagyis a fejlesztő beruházások alapja.

Honnan hiányzik majd leginkább az elmaradó támogatás?

A legnagyobb szűkítést a szociális ellátó rendszerben kell bevezetni. A szociális ellátások támogatására 6%-kal kevesebb pénzt kapunk, a pénzbeli ellátások támogatása még ennél is nagyobb mértékben 10 %-kal csökkenek. Ez azt jelenti, hogy a legelesettebb, legalacsonyabb jövedelmű szegedieknek a támogatások vagy megszűnnek, vagy jelentősen csökkennek. Ezzel párhuzamosan a kormány

negyedére csökkentette a közfoglalkoztatási programhoz nyújtott támogatást, és jelentősen át is alakította a rendszert. Kizárólag 4 óraban lehet alkalmazni a közfoglalkoztatottakat, így összességében kevesebben élhetnek lehetőséggel. Komoly szociális feszültséget, vagy akár szociális katasztrófát látok nem csak Szegeden, hanem más településeken is. Számomra politikailag elfoghatatlan, ha egy kormány a magasabb jövedelműeknek adókedvezményeket ad, az alacsonyabb jövedelműektől pedig elveszi a támogatást.

A másik, komoly összegeket kívánó intézményrendszer az oktatás. Erre mennyi pénzt szán idén a város, és megvalósul-e a pedagógusoknak a választási kampányban ígért Szeged pótlék?

Az oktatási intézményrendszer 14,5 milliárdból működik. 2%-kal csökken az állami támogatás, viszont itt semmiféle megtakarítási lehetőség nincsen. Évek óta növekszik Szegeden az iskolarendszerbe belépők száma, hiszen Szeged lakosságának bővül a legdinamikusab-

ban Magyarországon. A város oktatási rendszere tehát fenntartható. A Szeged pótlékra 200 millió forintot biztosít az idei városi költségvetés. Valamennyi szegedi vagy kistérségi fenntartású oktatási intézményben dolgozó közalkalmazott január 1-jéig visszamenőleg megkapja a tavalyi inflációnak megfelelő pótlékot, amit szeptember 1-jéig minden hónapban folyósítunk.

Térjünk vissza a fejlesztésekhez. Ezek a legnagyobb részt unós forrásból, pályázatokról, közszolgáltatásokból, pályázatoknak köszönhetően valósulnak meg. Korábban ön még nagyobb türelmet és megértést kért a szegediektől, mert nem csökken az építkezések száma, sőt.

Valóban, hiszen például utolsó évéhez ér a tömegközlekedési nagyprojekt. Kezdődik a 4-es villamos vonalának felújítása és sorra kerül az 1-es vonal belvárosi szakasza. A Belvárosi-híd újszegedi hídfőjét is felújítjuk, a Vásárhelyi Pál utca szélesítését. Megkezdjük az új, modern kulturális központ, a Szeged Agora építését a Kálvária sugárút elején. Folytatódik a belváros rehabilitációja a Dugonics és az Árpád tér felújításával. Megkezdődik az egyetemmel közös nagy projekt, az új klinikai központ építése. Az ehhez szükséges infrastruktúrát az önkormányzat saját pénzből már megvalósította. Ezek csak a nagyobb beruházások, több tucat kisebb, városrészeket, intézményeket érintő fejlesztés is lesz. Az EU egyébként folyamatosan vizsgálja a közösségi

forrásokból megvalósuló projektjeinket, és eddig minden szabályszerűen zajlott.

A szegedi kistérségi társulás költségvetésénél is gondot jelent az állami támogatás csökkenése?

Számomra az elmúlt években az egyik legfontosabb fejlődés az önkormányzati rendszerben a többcélú társulások létrehozása volt. Szeged és térsége ebben élen járt. Közös oktatási intézményrendszert működtetünk, Szeged városa a saját szociális intézményeit is bevonta a társulásba. Az ellátás színvonala javult. A Szeged környéki kistérségek csatlakozott iskoláiban sokkal magasabb szintű az oktatás, amit a kompetenciamérések is igazolnak. Olyan informatikai és nyelvi oktatást tudunk bevezetni, amire korábban a kis települések iskoláiban nem volt lehetőség. Az elmúlt években sikerült elérni a parlamentben, hogy a többcélú társulások intézményei kiemelt állami normatívában részesüljenek, azaz több pénzt kapnak, mintha az önkormányzatok önállóan tartanák fenn azokat. Ez a 2011-es költségvetésben is megmaradt.

Hogyan készül a kistérségi költségvetés, amikor több település érdekeit, szempontjait kell figyelembe venni? Egyáltalán mekkora összegből gazdálkodik a társulás?

A 2010-es kistérségi költségvetés 5 milliárd 575 millió forint volt, az idei összeg még formálódik. A kistérségi költségvetése úgy készül, hogy minden tagönkormányzat a saját intézményei,

ellátottai arányában hozzájárul a büdzséhez, amiből a közös intézményeket finanszírozzuk. Amikor minden település elkészül a saját költségvetésével, összeül a kistérség legfőbb döntéshozó szerve, a polgármesterek tanácsa, és megszavazza a közös költségvetést. Itt minden polgármesternek egy szavazata van. Habár különböző pártállásúak a polgármesterek, minden fontosabb döntés egyhangúlag születik, így általában a költségvetés is.

Mi lesz abban az esetben, ha a FIDESZ nem fogadja el az Ön által benyújtott költségvetést?

Abban az esetben, ha a közgyűlés legnagyobb frakcióját alkotó fideszes képviselők módosító indítványokkal a költségvetést úgy alakítják át, hogy az a város számára káros lenne, visszavonom az önkormányzat költségvetési tervzetét. Mivel a jogszabályok szerint az önkormányzati büdzsét csak a település polgármester terjesztheti be a közgyűlésnek, a tervezet visszavonása esetén Szegednek nem lenne 2011-es költségvetése. Ennek következményeként a belügyminiszter alkotmányossági vizsgálatot indítana a közgyűlés ellen, amely megnyitná a lehetőséget egy időközi választás előtt. A város működőképessége érdekében én akár eddig is hajlandó vagyok elmenni!

(A szegedi költségvetést lapzártánk után, február 25-én tárgyalta a város közgyűlése.)

Közlekedés fejlesztése

FEBRUÁR KÖZEPÉTŐL ELKEZDŐDIK A 4-ES VONAL FELÚJÍTÁSA

Az Anna-kúti csomóponttól a Tarjáni végállomásig cserélik ki a sín pályát a szegedi 4-es villamos vonalán. A Tisza Lajos körúton folytatódik a közös tömegközlekedési sáv kialakítása. A február 15-étől életbelépő vágányzár miatt a Dugonics térig villamospótló buszok, a tértől villamosok szállíthatják majd az utasokat.

Repedezett útfelület, kátyúk lépten-nyomon a vágányzónában a Novotl Szállótól végig a József Attila sugárút mentén. A 4-es villamosok vonalát használják a 3-as és a 3F-es járatok is a Dugonics térig. A sűrű járműforgalom az elmúlt években alaposan megviselte a sín pályát. Ha az ember megnézi, milyen állapotban vannak a sínek a Dugonics tér és a Novotl Szálló között, akkor fel sem merül benne a kérdés, hogy miért szükséges a felújítás - kezdte sorolni a beruházás indokait Tóth István Tibor

a Szegedi Közlekedési Kft. ügyvezető igazgatója. A külső pályaszakaszok is Tarján felé egészen elavult és megromlott állapotban vannak. Mivel tervben volt a nagyprojekt és része volt ennek a vonalnak a felújítása is, így a szakaszon csak minimális karbantartási munkák történtek az elmúlt években.

A 4-es villamos déli végénél található területen a közelmúltban számos beruházás kezdődött és készült el, többek között a Vadaspark lakópark, a Főszer Electric Zrt. valamint a Délmagyarország lapkiadó új székház és telephely építése. A beruházásoknak köszönhetően a 4-es villamosjáratokon megnövekedett az utaslétszám, ami ugyancsak indokolja a vonal felújítását.

Az MTV4 konzorcium nyerte a 4-es villamosvonal felújítására kiírt pályázatot; a tagok a Magyar Aszfalt Kft., a Tóth T.D. Kft. mint vasútéptető cég és a VIV Zrt., aki a 8-as és 10-es trolis vonalat és az áramátalakító állomásokat is építette. A beruházás nettó összege 2,3 milliárd forint-tudtuk meg a beruházás részleteit Csanádi Zoltántól a Szeged Pólus Fejlesztési Nonprofit Kft. projektigazgatójától. A felújítás része a Szegedi Elektromos Tömegközlekedés Fejlesztési Nagyprojektnek, az ütemterv szerint a

kivitelező már januárban átvehette a munkaterületet, jelenleg felkészül az építkezés elindítására.

Átépül az Anna-kúti csomóponttól a Tarjáni végállomásig a pályaszakasz, ez részben, olyan vágány lesz, ami a Kossuth Lajos sugárúton is épült, majd a Glattfelder tértől a jelenlegi zúzottkőves vágányt csak cseréljük, ott továbbra is zúzottkőves sínrendszer marad, de a teljes alépitményt kicserélik -avatott be a tervekbe Csanádi Zoltán. A peronok az akadálymentes beszállás érdekében 30 cm magasak, csatlót villamoshoz is elég hosszúk lesznek, akadálymentes rámpával a gyalogátkelőhelyek felé, korláttal a közút felől és esőbeállóval. A Szent György téri közúti és gyalogátkelőt felújítják, közös tömegközlekedési sávot alakítanak ki a Glattfelder téri megállótól végig a Tisza Lajos körúton. A körúton egy kis zöld sávot fogunk kialakítani az út, a parkolók és a járda között, valamint faltól falig rekonstrukciót hajtunk végre, ami azt jelenti, hogy a járda is megújult mutatta be a beruházás leltárványosabb részét a projektigazgató.

A tervek szerint február 15-én kezdik a bontás a vonalon a Murányi utca és a Budapesti körút közötti szakaszon, ettől az időponttól kezdve vágányzár lép életbe, az SZKT-nak viszont biztosítania kell az utasok szállítását az építkezés idejére is, így ezen a szakaszon villamospótló autóbuszok szállítják majd az utasokat.

A kivitelező először Tarján végállomás és a Glattfelder tér között eltávolítja a

felső vezetőket, tartóoszlopokat és oszlopkarokat. Ezek a munkafolyamatok nem járnak tartós közúti forgalomkorlátozással. A keresztutcáknál és a kapubejáróknál 1-1 órás lezárásra kell számítani. Lapzártánkig kapott információk szerint február 15-étől első ütemben a Tarjáni végállomástól a Centrum Áruházig szállítják majd az utasokat villamospótló autóbuszok, a 8-as jelzésű trolibusz Anna-kúti megállóhelye módosul: Rókus II. Általános Iskola végállomás felé a Kálvin téri ideiglenes megállóból

indul. A megváltott menetjegy a vonal teljes hosszában érvényes, átszálláskor a jegy másik, számozatlan felét is érvényesíteni kell.

A kivitelezőnek idén július közepére kell annyira elkészülnie a munkákkal, hogy a vágányzár feloldható legyen a vonalon, és elindulhasson a villamosközlekedés. A teljes beruházást augusztus közepére kell befejeznie. A fejlesztésektől a szakemberek azt várják, hogy mintegy 10 százalékkal csökken majd a menetidő.

Botka László a projekt indításakor tartott sajtótájékoztatón elmondta, az önkormányzat folyamatosan ellenőrzi fogja a kivitelezőt annak érdekében, hogy minél zökkenő mentesebb legyen a beruházás lebonyolítása. A polgármester hangsúlyozta a város a kivitelezővel szemben az építkezés szervezésével kapcsolatban 3 kiemelt követelményt támaszt:

1. A József Attila sugárúton a villamossín keresztvezető utcák átjárói közül egymás mellettiek egyszerre nem zárhatóak le
2. A József Attila sugárúton a helyi lakosok számára reggel és este a parkolókból, garázsokból történő ki és beállítás biztosított legyen
3. Az építkezés területét keresztvezető tömegközlekedési útvonalak, minél rövidebb ideig legyenek lezárva.

Fejlesztések a Kistérségben

700 MILLIÓ FORINTOT NYERT A KISTÉRSÉG

ÚJ BÖLCSŐDE ÉPÜL ÚJSZENTIVÁNON ÉS SZATYMAZON

A Szegedi Kistérség Többcélú Társulása jelenleg nyolc nyertes szociális projektet is bonyolít: Újszentivánon, Röszkén, Szatymazon, Zsombón és Szegeden a szociális szolgáltató központot, Domaszéken a bölcsődét újítják fel, bővítik és akadálymentesítik, Újszentivánon és Szatymazon pedig új bölcsődét építenek az Európai Unió és a Magyar Állam által nyújtott mintegy 700 millió forintos támogatásból.

Újszentivánon, Röszkén, Szatymazon, Zsombón és Domaszéken a Szegedi Kistérség Többcélú Társulása (SZKTT) látja el a helyi szociális alapfeladatokat. Ennek megfelelően a kistérség pályázik a szociális alapszolgáltatások fejlesztésére, és szervez egy nyertes projektet bonyolítója. Hild Anikó és Szekeres Péter pályázati referens elmondta: jelenleg nyolc szociális projekt is zajlik a kistérségben. Sorra vettük ezeket. Az SZKTT Szociális Szolgáltató Központ újszentiváni telephelyét már felújították és kibővítették. Az épületben helyet kapott a felújított idősek klubja, a házi segítségnyújtás és az étkeztetés. Kialakítottak egy irodát váróval és egy akadálymentes vizesblokkot. Kicserélték a berendezéseket, elavult bútorokat a Gondozóházban,

amelynek már csak a működési engedélyre várnak. Ezen kívül egy gépjármű beszerzése is része a projektnek. A projektet 49,2 millió forinttal támogatta az Európai Unió és a Magyar Állam. Az SZKTT Szociális Szolgáltató Központ röszkei telephelyének felújítását és akadálymentesítését tavaly decemberben kezdték el. A Rákóczi utcai épületben működik a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, a házi segítségnyújtás és a szociális étkeztetés. Az épület teljes felújítása mellett parkosítanak, kicserélik a berendezéseket, valamint vásárolnak egy autót. A kivitelezés befejezésének várható időpontja 2011. május 15. A projektet 39,4 millió forinttal támogatta az Európai Unió és a Magyar Állam. Az

SZKTT Egységes Szociális Intézmény domaszéki bölcsődéjének bővítése és akadálymentesítése decemberben befejeződött. A használatba vételi engedélyezés folyamatban van. A működési engedélyt csak ezt követően tudják kérelmezni. A bővítéssel 10-ről 30 férőhelyessé vált a bölcsőde, hiszen két új, 50 négyzetméteres foglalkoztató épült a hozzá tartozó kiszolgáló helyiségekkel. A projektet 113,1 millió forinttal támogatta az Európai Unió és a Magyar Állam. Újszentivánon, az Árpád utca 5. szám alatt új bölcsőde épül. Az épületben két 48 négyzetméteres foglalkoztató alakítanak ki a hozzá tartozó kiszolgáló helyiségekkel. A melegvíz ellátásához napkollektorokat szerelnek majd fel. A kivitelezővel már megkötötték a szerződést, az épület 2011 nyarán készül el. Az épület teljes berendezéséhez szükséges eszközöket, bútorokat, játékokat szintén a projekt keretében szerzik majd be. A projektet 148,9 millió forinttal támogatta az Európai Unió és a Magyar Állam. A zsombói intézményénél is pályázott a szociális alapszolgáltatás fejlesztésére a kistérség. Itt a feladatellátási hely számára új, akadálymentes és minden igényt kielégítő épület megépítésére és tárgyi feltételeinek javítására kerül sor. A fejlesztéssel a jelenlegi szolgáltatások színvonalának emelése, az ellátottak és a dolgozók körülményeinek javítása a cél. A fejlesztés kapcsán informatikai, irodai és udvari eszközök beszerzése is sor kerül. A projekt kivitelezési munkálatai december 17-én indultak, és várhatóan 2011 májusában fejeződnek be. A projektet 47,4 millió forinttal támogatta az Eu-

Újszentiváni gondozóház

rópai Unió és a Magyar Állam. Az SZKTT Egységes Szociális Intézmény szegedi, Kálvária tér 8. szám alatti telephelyének bővítésére, teljes körű akadálymentesítésére, valamint infrastrukturális és tárgyi eszközeinek fejlesztésére 97 millió forint támogatást adott a kistérségnek az Európai Unió és a Magyar Állam. A fejlesztés kapcsán irodai, udvari bútorok, eszközök és két gépjármű beszerzése is sor kerül. A komplex fejlesztés keretében kialakítanak egy 50 férőhelyes nappali intézményt fogvatékosok számára és házi segítségnyújtást 60 főre. A projekt kivitelezési munkálatai október 25-én indultak, és várhatóan 2011 áprilisában fejeződnek be. Az SZKTT 55,4 millió forintot nyert az Európai Uniótól és a Magyar Államtól a szatymazi, Kossuth utca 11. szám alatti Kapcsolat Integrált Szociális Alapszolgáltatói Központ akadálymentesítésére és bővítésére. A fejlesztéssel a jelenlegi szolgáltatások színvonalának emelése, az ellátottak

és a dolgozók körülményeinek javítása a cél. A fejlesztés kapcsán informatikai, irodai és udvari eszközök, valamint egy 9 személyes gépjármű beszerzésére is sor kerül. A projekt kivitelezési munkálatai október 25-én kezdődtek, és várhatóan 2011 áprilisában fejeződnek be. A kistérségnek nem ez az egyetlen szociális projektje Szatymazon. Új bölcsőde építésére is nyert támogatást az SZKTT. A projekt célja bölcsődei alapellátáshoz való hozzáférés megteremtése új, 20 férőhelyes bölcsőde építésével és a működéshez szükséges tárgyi eszközök teljes körű biztosításával, valamint Szatymazon élő hátrányos helyzetű nők munkaerőpiacra való reintegrációjának elősegítése, és a településen élő 0-3 éves gyermekek testi-lelki fejlődésének biztosítása. A 471 négyzetméteres, akadálymentesített bölcsőde építése várhatóan áprilisban kezdődik, és 2011 őszén fejeződik be. A projektet 147,7 millió forinttal támogatta az Európai Unió és a Magyar Állam.

Domaszéki bölcsőde

Fejlesztések Szegeden

EGYETEM-VÁROS: JÓ HÁZASSÁG

Tudássétány, kulturális központ, új klinikai tömb és lézereközpont épülhet a szegedi önkormányzat és az egyetem közös erőfeszítéseinek köszönhetően. Szabó Gábor rektor szerint a feleknek, mint a jó házastársaknak kell együttműködniük.

A Ferenc József Tudományegyetem úgy költözött át Kolozsvárról Szegedre 1921-ben, hogy nem egy elkülönített campus hoztak létre, hanem az intézményt szerte a városba beágyazva helyezték el. Ez a körülmény eleve feltételezte a város és az intézmény szoros kapcsolatát, mely az elmúlt időszak közös fejlesztései révén csak tovább erősödött.

Az egyetem nem város a városban, Szeged egyetemi város - erősíti meg a fentebbi sorokat Botka László polgármester. Szeged súlyát, erejét és jövőbeni fejlődését alapvetően meghatározza, hogy nemcsak az ország, hanem Európa egyik legrangosabb tudásközpontja a Szegedi Tudományegyetem, városunk meghatározó intézménye; az elmúlt években a lehető legszorosabb kapcsolatot igyekezünk kialakítani az egyetemmel.

Rendezettnek látja a partnerek kapcsolatát Szabó Gábor az egyetem rektora is, aki kérdésünkre egy szokatlan, ám annál érzékletesebb hasonlattal írta le a város és az intézmény viszonyát. A házassághoz tudnám hasonlítani. Le lehet élni úgy egy házasságot, hogy állandóan pszicháljuk egymást, meg úgyis, hogy együttműködnünk, de én olyan házasságot nem tudok elképzelni, ahol azért ne lennének viták. Amiről itt beszélünk viszont, az egy sikeres városban egy sikeres egyetem. Látni kell, hogy egy egyetem nem tud kibontakozni egy vergődő, tönkremenő városban, és a városnak is

szoros érdeke fűződik ahhoz, hogy az egyetemmel jól együtt tudjon működni. Az elmúlt időszakban a város és az egyetem több fejlesztést is közösen készített elő, így az idei év feladatainak megoldásához lényeges lesz a partnerek közötti jó kapcsolat fenntartása.

Amikor rektor úrral az idei év feladatait sorra vettük, látszott, hogy lépten-nyomon szükséges a város és az egyetem szoros együttműködése - hangsúlyozta Botka László polgármester. A belváros-rehabilitáció második üteme érinti a Dugonics teret és az Árpád teret, a rektori épület felújítása már elkészült, ehhez szeretnénk méltó környezetet kialakítani az épület körül.

A mintegy 2,4 milliárd forintos beruházás keretében 2012 áprilisáig a klinikai központ környékének, valamint a Dugonics térnek és az Árpád térnek a rendbetételét tervezi az önkormányzat. Utóbbi terület egyik legérdekesebb elemének a Tudássétány kialakítása ígérkezik.

A Tudássétány utcakép része a város dolga, az épületek viszont az egyetem tulajdonai, amik itt, ugye, kulcsszerepet játszanak - emelte ki ezen a ponton is Szabó Gábor, rektor, hogy miért fontos az együttműködés. A Szegedi Tudományegyetem vezetője azonban hozzátette, a közeljövőben nem ez a projekt lesz a legjelentősebb közös beruházás. Volumentében a legnagyobb projekt, ahol szoros együttműködés van, az a klinika-

fejlesztés, melynek köszönhetően egy nemzetközi színvonalú klinikai központ fog kialakulni, ami biztos, hogy a környekben élők életére jelentős pozitív hatást fog kifejteni.

A magkórház építése Szeged és a Dél-Alföld legjelentősebb egészségügyi beruházása. Az európai uniós támogatásból megvalósuló fejlesztés összköltségvetése 12,3 milliárd forint. A 2013 nyarára elkészülő új, 265 ágyas épület egyik részében a kardiológia, a másik részében a sebészeti osztály működik majd, központi műtővel, központi intenzívvel. A mostani klinikafejlesztésnek voltak előzményei. 2004-ben a Gyermekkorház, 2006-ban a városi rendelő és kórház integrálódott az egyetem klinikai rendszerébe, azóta a szegedi önkormányzat nevében az SZTE ellátási szerződésben biztosítja nemcsak a város, hanem a régió egészségügyi ellátását, az önkormányzat pedig évről-évre jelentős támogatást ad.

2010-ben 890 millió forintnyi támogatást nyújtottunk a szegedi egészségügynek - tudtuk meg a részleteket Botka Lászlótól. Ebből volt 140 millió forint pénzügyi támogatás a Klinikának és a Gyermekklinikának, és 750 millió forintból megépítettük az új klinikai tömbhöz, a közmű infrastruktúrát és utakat, lényegében az egyetem, mint beruházó helyett ezzel járultunk hozzá, hogy az idei évben megkezdődhessen a több mint 12 milliárd forintos új klinikai tömb építése.

Idén indul a szegedi Agóra-projekt is, ahol ugyancsak együtt kell dolgoznia a két partnernek. Az év végére felépülő új kulturális centrumba költözik a

Százszorszép Gyermekház, a Szegedi Tudományegyetem Informatóriuma, a Szegedi Biológiai Központ látványlaboratóriuma és az Óthalmi úti szovjet laktanyában őrzött informatikatörténeti tárlat. Az Agóra építése 2,65 milliárd forintból valósul meg.

A beruházásnál mind költségében, mind jelentőségében lényegesen nagyobb a város és az egyetem közös erőfeszítéseinek legújabb eredménye. A közelmúlt sikere a szegedi lézereközpont, több éve dolgoztunk együtt az egyetemmel, hogy ez a beruházás Szegeden valósuljon meg - tért rá az ELI-projektre Botka László. Az egyetemmel közösen hoztuk létre az ELI-HU Kft.-t, amely beadta Brüsszelbe az előpályázatot, és bonyolítja majd a beruházást. A szegedi önkormányzat saját költségén elkészítette a lézereközpont majdani helyszínének a teljes és részletes rendezési tervét, és most dolgozunk azért, hogy a végleges pályázatot is el tudjuk juttatni Brüsszelbe.

Szabó Gábor rektor elsősorban nem azt tartotta fontosnak, hogy a város vállalta

a rendezési terv költségeit. Nagyon lényeges az, hogy a város gyorsan lépett, itt valójában nem az a kérdés, hogy a rendezési terv költségeit ki fizette ki, mert ezek a tételek, a 65 milliárdos végösszeghez képest elhanyagolhatók, de az nem, hogy ezt a munkát el lehet kezdeni egy fél éve múlva is, meg vonakodva is lehet csinálni. Itt a legfontosabb feladat az, hogy az államhoz, mint főberuházóhoz alkalmazkodva, közösen mindent megtegyünk azért, hogy ez a beruházás zökkenőmentesen bonyolódhasson. A szuperlézer is megíúsult volna, ha a város és az egyetem együttműködése nem megfelelő, mert voltak más pályázók is, így csak úgy nyerhettünk, ha együtt küzdünk azért, hogy ez a beruházás ide kerüljön.

A két partner tehát most gőzerővel azon dolgozik, hogy a 65 milliárd forintos központ a tervek szerint 2015-re megépüljön, és a szegedi ELI-t legalább akkora jelentőségűnek tartsa majd az utókor, mint a kolozsvári egyetem Szegedre költözését.

Agóra projekt

Fejlesztések a Kistérségben

MAGYARORSZÁG-SZERBIA: HATÁRON ÁTNYÚLÓ EGYÜTTMŰKÖDÉSEK

Tavaly október végén kötötték meg az első 69 szerződést a Magyarország-Szerbia IPA Határon Átnyúló Együttműködési Program keretében benyújtott sikeres pályázókkal. A nyertes projektek gazdái több mint 18 millió euró uniós forrást tudnak lehívni a következő másfél évben. A hazánkból Csongrád és Bács-Kiskun megyéket érintő programok között útfelújítás, gasztronómiai együttműködés és tematikus utak kialakítása is szerepel.

A Magyarország-Szerbia IPA Határon Átnyúló Együttműködési Program 2007 és 2013 között Magyarország és Szerbia határ menti kapcsolatainak erősítését segíti. A Program úgynevezett előcsatlakozási támogatási eszközként működik, 2013-ig csaknem 50 millió euró pályázati forrás áll rendelkezésre - tájékoztatott a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség. A program hosszú távú célja, hogy elősegítse egy fenntartható és biztonságos környezettel rendelkező, harmonikus és együttműködő régió létrehozását, amelyben a határ menti régiók közösen ápolják a kulturális és természeti örökséget, erősödnek az üzleti, oktatási, kutatási együttműködések, és növekszik a foglalkoztatottság.

A Program támogatásra jogosult területe Magyarországon Csongrád és Bács-Kiskun megye, Szerbiában Nyugat-Bácska, Észak-Bácska, Észak-Bánát,

Dél-Bácska és Közép-Bánát vajdasági kerületek.

A Program első pályázati felhívása 2009. december 31-én zárult, erre összesen 170 pályázat érkezett be. A nyertes projektek között több olyan is akad, amely segítheti a térség turizmusát. Kerékpárutat terveznek például Szőreg és Törökkanizsa között - emelte ki Újszentiván polgármestere. Putnik Lázár hozzátette, Szegeden a Hősök terétől, Újszentivánon keresztül és Tiszasziget belterületén, valamint a határ túloldalán, Törökkanizsa belterületén épülhet meg a bicikliút az első ütemben. Ennek az első körös pályázatnak az összköltségvetése másfél millió euró, amely magyar részről 5%-os, a szerb részről 15%-os önerőt tartalmaz.

Mi az, ami megvalósul a pályázatnak ebben a szakaszában?

Szőregi szakaszon az út két oldalán, míg Újszentivánon keresztül Tiszaszigetig önálló kerékpárnyomvonal lesz

kialakítva, illetve Tiszaszigeten - akár csak a szőregi szakaszon - szintén két oldalon épülhet meg az út.

Jövő időben fogalmaz, mikorra készülhet el a beruházás?

A támogatói szerződést februárban írjuk alá és a projekt 2011 végére fejeződhet be.

A helyiek már türelmetlenül várják, hogy megépüljön a kerékpárút?

Ez így van, rettentően fontos számunkra, hogy ez a szakasz végre elkészüljön. Településünk Szeged- Szőreg határától mindössze egy kilométerre található, így nagyon sokan teszik meg ezt az utat gyalog vagy kerékpárral, és szállnak fel a szőregi malomnál a helyi járatos buszokra, hogy ne kelljen kiegészítő volános bérletet vásárolni.

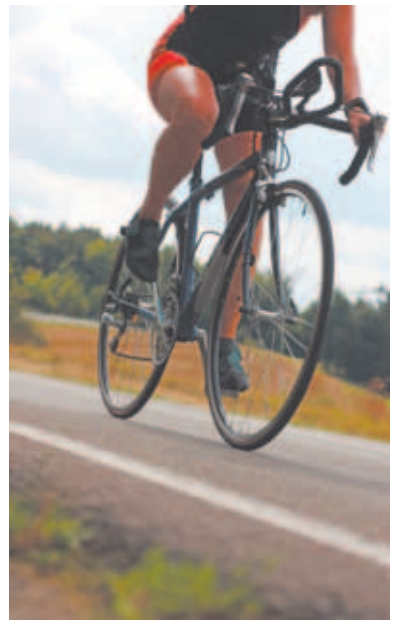
Ezek szerint szükség lenne kerékpártárolók kialakítására is Szőregen! Ezt is tartalmazza a projekt?

Tervezzük, hogy a közeljövőben a szőregi részen kialakítunk egy nagyobb kerékpártárolót. Bízom benne, hogy ez minél hamarabb megvalósulhat. A tervekben egyébként az szerepel, hogy 20 férőhelyes tárolók kerülnek kialakításra, de ha ettől nagyobb lesz az igény a biciklis közlekedésre, akkor a tároló-

helyeket bővítjük. Véleményem szerint számolni kell azzal, hogy nemcsak az újszentivániai, hanem a tiszaszigetiek és a szőregiek is szívesen hagyják majd ott a kerékpárjaikat.

A teljes útvonalon mikor tekerhetünk végig?

Ez az időpont egyelőre még nem végleges. A pályázat benyújtásakor nemcsak a helyi értékeket vettük figyelembe, hanem azon túl a turisztikai szempontok is megfogalmazódtak. Cél, hogy Törökkanizsáról elindulva, Szőregen és Deszken keresztül Kiszomborig lehessen tekerni, valamint Ópusztaszerre is el lehessen jutni. Ebből is látszik, hogy hosszú távú koncepcióban gondolkodtunk, amikor benyújtottuk a pályázatot. Azért nem tudott elkészülni a szerbiai és a magyar szakasz az első ütemben, mert csak másfél millió euróra lehetett pályázni összesen. Így a második ütemben épülhet majd meg például a Gyála és Keresztúr belterületén átvető szakasz. Itt lehetne megemlíteni a tiszaszigeti mélyponthoz vezető utat is, vagy Újszentivánon a régi lokátoros laktanyához ívelő utat, amely több szempontból is érdekes lehet műemlék jellege kapcsán. Nagyon fontos, hogy akik erre járnak kerékpárral, azokat

hirdetőtáblák segítsék a tájékozódásban, továbbá pihenőket és ivókutakat terveztünk a második ütemben. Mivel a szerbiai szakaszon a 14 kilométeres részből, csak közel 3 kilométer épülhet meg, harmadik ütemre is szükség lesz, vagyis a kimaradt részek csak ekkor készülhetnek el. Reményeink szerint a fejlesztéshez szükséges pályázatokat folyamatosan be tudjuk majd nyújtani, és pozitív elbírálást követően a kijelölt szakaszok az ütemezésnek megfelelően épülhetnek meg.

Programok

BARACKVIRÁGTÓL KOCSONYÁIG

PROGRAMKAVALKÁD A KISTÉRSÉGBEN

A tél végével a településeken megpezdül az élet, és számos program várja nem csak a helyieket. A szegedi kistérségben több olyan rendezvényt szerveznek, melyek az ország más tájairól, de akár külföldről is vonzanak érdeklődőket. Következik egy kis kitekintés, ezúttal Szatymaz és Sándorfalva legfontosabb 2011-es programjaira.

Szatymazon a rendezvények legfontosabb helyszínét, a művelődési házat éppen felújítják, a munka várhatóan április végéig tart. Az élet azonban nem áll meg. Március 26-án az iskolai ebédlő ad otthont az ideai Barackvirág Napnak, ahol a természetők népes, nem csak szatymazi tábora gyűlik össze, megismerni a legújabb szakmai fogásokat. Május 1-jén, a civilek és az intézmények összefogásának köszönhetően hosszabb kihagyás után, ismét lesz majális a községben, igazi retro majális, méghozzá vetélkedőkkel, kulturális programokkal, sőt felvonulással. Hat nappal később a tanyákon élők mérhetik össze tudásukat, például székértolásban, rúdtartásban és egyéb embert próbáló feladatokban a Tanyai Tízpróbán.

Szatymaz egyik legjelentősebb rendezvénye július 16-17-én az Őszibarack Fesztivállal közös Falunapok. Idén nemcsak a gyümölcssel, hanem a belőle készült termékekkel is találkozhat a közönség. Mindezt sztárvendégek és helyi csoportok fellépése színesíti. Július-augusztusban a frissen felújított Kultúrparkban amatőr zenekarok és színjátszó csoportok várják közönségüket. Ősz legelején, szeptember 3-án a Leader program támogatásával szervezik a folklor kavalkádot felvonultató Hagyományörző Napot. Az ősz legnagyobb attrakciója a szeptember 10-i repülőnap és főzőverseny lesz. A térségben egyedülálló rendezvényen

vitorlázó repülőgépek, műrepülő, mezőgazdasági légi járművek, ejtőernyősök bravúrjaival telik meg a légtér, miközben alant a pörköltfőzők mérik össze szakács-tudományukat. Az év végén kulturális programokkal tűzdelt adventi vásár várja a vendégeket, az idősök karácsonyán pedig a helyi nyugdíjasokat köszöntik ajándékkal, halászlével, és megünneplik a falu legidősebbjeit is.

Sándorfalva szintén gazdag programkínálatot állított össze idénre. Ezek közül három olyan is akad, melyek az évek során messzebbre is elvitték a település hírnevét. A nemzeti ünnepeken kívül a helyiek piros betűs ünnepként kezelik a június 25-26-i városnapokat. Ekkor emlékeznek a település alapítására, a városi rang elnyerésére, ekkor adják át Sándorfalva város kitüntetését, például a díszpolgári címet.

Augusztus 6-án igazi magyar virtustól lesz hangos a város. Akkor rendezik ugyanis a Dél-alföldi Betyárnapot, immár negyedszer. A lovasok között mind nagyobb hírnévnek örvendő rendezvény névének előtörténete is kalandos. Az Arany-páva-díjas sándorfalvi citerások ugyanis részben arról ismertek országszerte, hogy ők játszották a Rózsa Sándorról készült filmsorozat egyik betétdalát, amit mai napig minden fellépésükön kérnek tőlük, bárhol járjanak is az országban.

Az ősz legvégén, november 26-án rendezik az ideai böllérnapot. A program

persze nem csak a disznóvágásról és feldolgozásról szól, hiszen része például a kocsonya- és a süteményverseny is. A gasztronómiai hagyományokat ápoló rendezvény az évek során nemzetközivé fejlődött. Rendszeresen érkeznek versenyzők Szerbiából, Romániából, sőt Németországból és Olaszországból is. A külföldi vendégek szó szerint új jéket hoznak a böllérnapra, akadt már itt például olasz mentás kolbász. Ami ugyan különleges, de a jó hazai kolbász hagyományát aligha fenyegeti taljánvesztély.

Kultúra

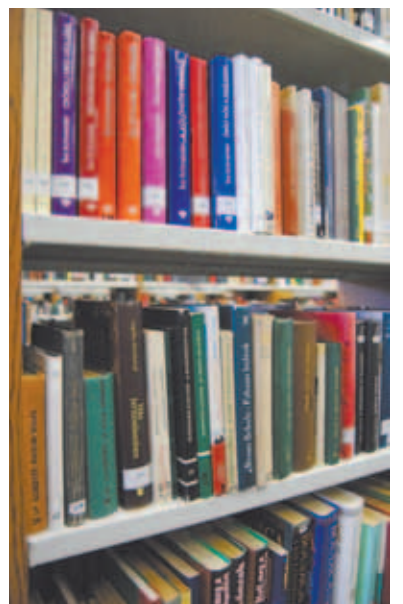
KORSZERŰSÖDŐ KÖNYVTÁRAK A KISTÉRSÉGBEN

MŰVELŐDÉSHEZ, PROGRAMOKHOZ, NETEZÉSHEZ, 4. RÉSZ

Sorozatunkban a szegedi kistérség településeinek könyvtárait mutatjuk be. Nem jártunk még Tiszaszigeten, Újszentivánon, Szatymazon és Zombón. Előbbi két községben „csak” iskolai könyvtárak működnek, települések nem. Zombóra márciusban látogatunk el, ezúttal következnek tehát Szatymaz bibliotékája.

Ideiglenes helyen lehető föl a települési könyvtár, hiszen állandó otthonát, a Dankó Pista Művelődési Ház és Könyvtár éppen felújítják, bővítik. A csaknem 17 ezer kötet és Feketéné Bárkányi Ilona könyvtáros most a Teleház mellett, az egykori népiskola épületében várja az olvasókat. Azután, hogy várhatóan idén májusban a bibliotéka visszaköltözik megújult helyére, az eddigieknél tágasabb térben, családiasabb légkörben lehet megtartani például az olvasásnépszerűsítő programokat – mondja a könyvtáros. Látogató szerencsére van bőven, mert Feketéné Bárkányi Ilona igyekszik „beterejni” az iskolásokat is a könyvek közé. Egyrészt iskolai órákon tanítja az információkeresés lehetőségeit, másrészt óvodai, iskolai csoportoknak szervez mesés és játékos foglalkozásokat, vetélkedőket. Az önkormányzatnak köszönhetően az állomány gyarapítása is folyamatos. A közösségi térrel való együttműködés segít, hogy a könyvtár e-Magyarország- és NÁVA-pontként (Nemzeti Audiovizuális Archívum) is működik. Az olvasók három számítógépet használhatnak. Egy közeljövőbeli

fejlesztés után a könyvtár csatlakozik ahhoz a programhoz, melyben a szegedi Somogy-könyvtár szervezésében közös internetes keresőfelület alakít ki a megye több könyvtára, így például megtalálhatók lesznek az egyes települések helytörténeti anyagai is.

Fejlesztések Szegeden

VILÁGREKORDER BERENDEZÉS SZEGEDEN

Több projektben is együtt dolgozik a szegedi önkormányzat és a Szegedi Tudományegyetem. A legjelentősebb ezek közül az ELI-projekt lesz. Az építkezést a szuperlézer-központ teljes dokumentációjának beadását követően lehet megkezdeni. A beruházásnak 2015-re kell elkészülni. A projekt több mint 60 milliárd forintból valósul meg, 55 milliárdos uniós támogatással - fogalmazott az ELI-HU Fejlesztés-szervező Nonprofit Közhasznú Kft. ügyvezetője. **Lippényi Tivadar** a beruházásról a következőket mondta:

Az ELI egy kutatási nagyberendezés, amelynek köszönhetően egy olyan kutatóközpont jön létre, amely ezt a berendezést működteti. Továbbá lehetővé teszi azokat a kutatásokat, amelyeket csak ennek a berendezésnek a segítségével lehet végezni. Sokan megkérdezik, hogy ennek mi lesz a gyakorlati haszna és ilyenkor megpróbáljuk összeszedni azokat a területeket, amelyekre ez hatással lehet. De azt, hogy mik lesznek ezek pontosan, azt ma megjósolni borzasztóan nehéz lenne. Ahol ilyen kutatási nagyberendezések létrejöttek, ott mindenütt a világban születtek olyan ötletek, újabb kutatások, amelyek egy adott területet egyszer csak forradalmasítottak. Az egész mikroelektronika ide vezethető vissza. Az utolsó kutatási nagyberendezés - amely Magyarországon készült - az a csillebéri kutatóreaktor volt, mintegy hatvan évvel ezelőtt. Ez egy kísérleti atomreaktor, ahol rengeteg kutatást végeztek, amelynek eredményei

nagyon sok helyen hasznosultak. A Paksi Atomerőműről elmondható például, hogy az egyik legbiztonságosabb ilyen erőmű a világon. Ez a biztonság nem jöhetett volna létre, ha nincs mögötte az a kutatócsapat, amely a csillebéri atomreaktornál végezte el azokat a kísérleteket, amelyek alapján a tervezés Pakson megtörténhetett. Tehát nagyon sok ilyen példát lehetne mondani, így komoly meggyőződésünk, hogy ez egy jó lehetőség Szeged, a régió és Magyarország számára. Azt mondják a teoretikusok, hogy a huszadik század az elektron évszázada volt, és az összes lényeges tudományos eredmény ebből indult ki. A huszonegyedik század pedig a foton évszázada lesz, a fotonika lesz az a következő terület, ami lényegében egy új tudományos technikai forradalmat hozhat. Az a berendezés - ami itt elkészül - egy hallatlanul izgalmas területen működik majd, ez pedig a rövid fényfelvillanások, fényimpulzusok területe. Ez a bizonyos attosecundumos tudomány egy speciális, nagyon nagy teljesítményű és egyben rendkívül rövid idejű fényvillanást vizsgál, amit úgy tudnék közelebb hozni az olvasókhhoz, hogy a világmindenség kezdetétől a mostanáig eltelt idő az úgy aránylik az egy másodperchez, mint ahogy az egy másodperc aránylik az attosecundumhoz. Ezért mondják azt a fizikusok, hogy Szegeden a világmindenséget kutatjuk majd. Ez egy nagyon izgalmas terület, ahol például az orvosi diagnosztika területén, egészen új dolgokat lehet elérni. A kísérletek az anyag és a fény kölcsönhatásáról mondhatnak

el új információkat, és ezen a területen megint csak el lehet érni olyan eredményeket, amelyek technikai forradalmat hozhatnak.

Magyarország nem egyedül pályázott, Csehországgal és Romániával közösen. Ez azt jelenti, hogy ebben a három országban létrejövő berendezés egy egységes központ lesz, és a feladatok megoszlanak, vagy mind a három helyen külön kutatás folyik majd, esetleg versengés lesz a központok között?

Az már biztos, hogy egységes irányítása lesz a központoknak, a program kidolgozása már megkezdődött. Önmagában egyik ország sem nagy, és nem rendelkezik olyan tudományos kutatóbázissal, hogy az összes lehetőséget ki lehetne ebben bontani. Komoly összefogásra és együttműködésre van szükség, az a program, amelynek keretében ez a szuperlézer megvalósul, az egy ilyen megfontolásból jött létre. A szegedi, prágai és bukaresti helyszínnel létrejövő kutatóközpont egyike az Európai Unió 44 tudományos nagyberuházásának. Ez egy világszínvonalú és világrekorder berendezés lesz.

Van már olyan kutató, akit szeretnének Magyarországra csábítani?

Természetesen, több is van. Ennek az egész programnak a közös európai irányítása dönti majd el, hogy ki vezet az és milyen módon. Az előkészítési folyamatokba azonban a kutatók megnevezése nem tartozik bele. Jelenleg az a feladatunk, hogy a lehető leggyorsabban és leghatékonyabban teremtsük elő azo-

kat a feltételeket, amellyel a beruházás megvalósulhat. Fontos, hogy biztosítsuk az összes szükséges kapacitást és támogatást.

Másfajta oktatásra lesz szükség az egyetem szakirányú képzéseinek most, hogy az ELI Szegeden épülhet fel?

Feltétlenül és tulajdonképpen erre a dologra fel akartunk kellő időben készülni, ezért amikor Magyarország még csak pályázott az ELI megszerzésére, elindítottunk egy programot. Ennek a lényege az volt, hogy a kompetenciánkat, az alkalmasságunkat, képességeinket maximalizáljuk ezen a területen, ugyanis van körülbelül 150, ezzel a területtel foglalkozó magyar kutató, ami azonban kevés. Ahhoz, hogy olyan területeken, mint maga a berendezés építése, vagy az egyes lehetséges alkalmazásokban való részvételt ki lehessen bontani, kellett egy projekt. A hELLOS program ezt volt hivatott segíteni, az egyetemnek indítottak olyan kurzusokat, amelyek erre a programra képezhették a diákokat.

2015-ben kezdődhet meg a munka! A határidő tartható?

Igen, a következő lényeges elem az lesz, hogy el kell készíteni a Brüsszelbe benyújtandó pályázatot, és azt el kell, hogy fogadja a strukturális alapokat befogadó bizottság. Amennyiben pozitív lesz az elbírálás, akkor megkezdődik ennek a végrehajtása, maga a beruházás építése, és ezzel párhuzamosan nagyon sok kutatóintézetben és egyetemen zajlanak majd azok a kutatások, amelyeket be kell csatolni az induláskor, hogy ezek eredményeit az itteni központ hasznosíthassa majd.

Milyen jellegű kutatások kezdődtek el?

Egyik legizgalmasabb terület az attosecundumos tudomány, ezzel mi magyarok foglalkozunk. A románok a fotonukleáris kutatások területén vizsgálódnak, tehát azt figyelik, hogyha egy ilyen nagy teljesítményű fényvel egy anyagot „meglövünk”, akkor azzal az anyaggal mi történik, miként változik meg a szerkezete. Azt jósolják, hogy például egy ilyen tulajdonságú fény már képes lesz arra, hogy az anyagot transz-

mutációra készítse, tehát gyakorlatilag egy adott anyagból egy másik típusú anyagot állítson elő, fele annyi idő alatt. Ez például az atomhulladékok kezelésénél óriási eredménynek számíthat.

Munkahelyeket teremt az ELI, de nemcsak kutatókat foglalkoztat majd. Kik azok, akik még pályázhatnak?

Számítunk arra - főleg amikor majd a beruházás elindul - hogy sok, ebben a műfajban, világszínvonalú terméket nyújtó magyar vállalkozás be akar és be is tud majd szállni. Tudjuk azt, hogy például vékonyréteg-technikában van erre alkalmas cég, optimechanikai, vagy mechatronikai eszközfejlesztésben is vannak kitűnő magyar vállalkozások. Az is igaz, hogy ezeket a beszerzéseket - az európai uniós szabályai szerint - közbeszerzésen kell majd bonyolítani. Mondhatom, hogy komoly verseny alakult ki már most, így ezért is fontos, hogy technológiai fejlesztéssel ezeknek a vállalkozásoknak a kompetencia szintjét növelni lehessen.

Nem egyformán oszlik meg a pénz a három ország között, és azon is megy a versengés, hogy hova kerüljön a szuperlézer. Szegednek van talán erre a legjobb esélye, de ez csak várhatóan 2012-ben dől el.

Szerintem nem dől el 2012-re, hiába ez a határidő. Úgy gondolom, hogy elindul mind a három helyen a fejlesztőmunka, és majd jön az eredmény, amelynek alapján el lehet dönteni, hogy ez hova kerüljön. Én ma azt nem gondolom, hogy 2012-re kiderül.

A pályázat, amely a lézerközpont megépítését lehetővé teszi, az fedezi-e majd azt a munkát, ami várhatóan 2015-ben megkezdődik, vagy arra majd más forrást kell keresni?

A pályázat - amit elkészítettünk - az a beruházást fedezi, magát a központ üzemeltetését 40%-ban a befogadó országnak kell állnia. Az éves működési költsége egy ilyen nagyságrendű központnak körülbelül a beruházás 10%-a, és ennek a 40%-át kell állnia Magyarországnak. A beruházás tervezett költsége - amely az infláció miatt változhat - 63 milliárd forint.

Turizmus

MEGJELENTÉK A SZEGEDI ÉS TÉRSÉGÉT BEMUTATÓ TURISZTIKAI KIADVÁNYOK

A turisztikai szezonra való felkészülés fontos állomása Szegeden a városról szóló kiadványok elkészítése - mondta Solyom László alpolgármester a füzeteket bemutató csütörtöki sajtótájékoztatón. A tavalyi évhez hasonlóan az önkormányzat idén is megjelentette a Látnivaló, az Információk és a Programajánló című kiadványait. A brosúrák tartalmának összeállítását a szegedi Tourinform Iroda a Polgármesteri Hivatali szakirodájával együtt közösen végezte el.

A Látnivaló című kiadvány a város ismert műemlékeit, látványosságait mutatja be. Összesen 28 ezer példányban

készült és 12 nyelven, a magyaron kívül angolul, németül, románul, szerbül, oroszul, franciául, olaszul, spanyolul, hollandul, lengyelül és szlovákul jelent meg.

Az Információk című anyagban minden olyan információt megtalálhat az olvasó, amelyre egy ide látogató vendégnek szüksége van: szálláshelyek, szolgáltatások, vendéglátó- és szórakozóhelyek, sport- és szabadidős lehetőségek, kulturális intézmények. A kiadványban közel 210 egység szerepel pontos címmel, elérhetőségekkel. Az információs füzet 10 ezer példányban készült és a magyar mellett angolul és németül is olvasható.

A Programajánló című füzet 48 oldalán több mint hatvan különféle szervező közel 200 eseménye szerepel. A 12 kiemelkedő rendezvénysorozat, például a Szegedi Szabadtéri Játékok, vagy a Nemzetközi Tiszai Halfesztivál, külön oldalakon, részletes programokkal jelennek meg. A kiadvány magyar nyelven 11 ezer példányban jelent meg. A kiemelt események egy-egy oldalas anyagaiból angol és német nyelvű verzió is készült 2.500-2.500 példányban.

Valamennyi füzet hozzáférhető a Dugonics téri Tourinform Irodában, valamint különféle kulturális intézményekben. Hamarosan az ország közel 150 további Tourinform irodájában is megtalálhatók lesznek a füzetek, valamint hat belföldi és nyolc külföldi turisztikai szakvásáron is népszerűsítik majd a kiadványok Szegedet.

Mihály Illés a Szeged és Térsége Turisztikai Nonprofit Kft. ügyvezetője a sajtótájékoztatón elmondta, hogy folyamatosan emelkedik a Szegedre látogató turisták száma. Legdinamikusabban a Romániából érkezők száma növekszik. Második helyen a német turisták állnak, a harmadikon az osztrákok, negyedik pedig a lengyelek. Éppen ezért van szükség ezekre a kiadványokra, hogy ezekkel is minél több információval lássuk el a hozzánk érkező vendégeket szeretett városunkról, tette hozzá a szakember.

Zöld sarok

„SZÁRNYAS”-NYOMOK

MADARAK LÁBNYOMAI, TÁPLÁLKOZÁSOK JELEI 1. RÉSZ

Miért akarjuk mi a madarakat lábnyomokról felismerni, hiszen ők leginkább repülnek? Bizonyára láttuk már egy víz-tócsa mellett több tucatnyi különböző lábnyomot, amelyek madaraktól származtak. Vagy nyomokat találtak egy szétmarcangolt galamb teteme mellett, s talán még a kiszáradó csatorna iszapjában is láthattak hatalmas lábnyomokat, amelyek valószínűleg gémféléktől, gólyától származhatott. Ha ilyen, és ehhez hasonló apróságokra is felfigyelünk, nemcsak egy élménnyel gazdagodunk, de talán ezzel kevesebb titokkal szolgál a természet számunkra.

Ismerve a madarakat, tudjuk, hogy lábuk szerkezete, felépítése igen eltér az emlőslábétól. Ujjainak száma általában négy, de egyes esetekben lehet ennél kevesebb is. Leggyakrabban e négy ujjból három előre, egy pedig hátrafelé áll. A lábnyom képe nagyon függ a madár élőhelyétől, életmódjától. Tehát azonos életmódot folytató nem rokon fajok lábnyoma is lehet nagyon hasonló. Ezért amikor egy nyomot találunk, nem biztos, hogy azonnal teljes biztonsággal meg tudjuk mondani, milyen madár járt arra. Azonban a nyom részletesebb vizsgálata (ha ezt az állapota lehetővé teszi) és az egyéb áruklódó jelek pontosabbá tehetik megállapításainkat. Nincs annál jobb módszer, mint amikor magunk látjuk, mely faj szalad végig a tóparti iszapban, majd megvizsgálva a nyomokat, pontosan feljegyezhetjük a nyom méreteit, alakját.

Az életmódnak megfelelően egyes madarak ujjai hosszabbak, más elrendeződést mutatnak, karmaik rövidebbek, kevésbé íveltek, vagy fordítva. Ez mind-mind befolyásolja, milyen képet mutat a madár által hátrahagyott lábnyom. Talán nézzük meg a legfőbb életmódokat!

• **Gázló:** lábuk, csüdjük hosszú, ujjai között kicsi „úszóhártya” feszül, megakadályozva a mocsaras, ingoványos talajon

való besüppedést. Ilyen lába van a fehér gólyának, szürke gémnak, a partimadaraknak, pl. a nagy pólingnak.

Szürke gém nyom

• **Úszó:** lábujjak között nagy felületen úszóhártya feszül, amely szinte az ujjak végéig hatol. Ilyen lábuk van a récéknek és ludaknak. A vöcskök és szárcsák lábujjai szabadon állnak, de az ujjak teljes hosszában az ujj két oldalán karéjos vagy sima lefutású úszóredő található.

Tőkés réce

• **Ragadozó:** lábuk erőteljes, hátsó ujj kifejezetten erős, de a többi, előre tekintő három ujj is jól fejlett. Karmaik nagyok, erősen íveltek. Ilyen lába van a héjának, vércsének, karvalynak, és a bagoly-fajoknak.

• **Kaparó lábú:** Elülső három ujj fejlettebb, a hátsó egy kevésbé. Karmaik erősek. A láb kaparásra igen alkalmas. Egyes fajok, melyek gyakran kapaszkodnak fel a fára (pl. fácán) a hátsó lábujj hosszabb, fejlettebb. A tyúkalkatúak, tehát a fácánok, foglyok, fürjek lábtípusa ez.

• **Kapaszkodó lábú:** az énekesek többsége ilyen lábtípussal rendelkezik. A

lábujjak segítségével biztosan kapaszkodhatnak a vékonyabb-vastagabb ágakon. A hátsó ujj jól fejlett.

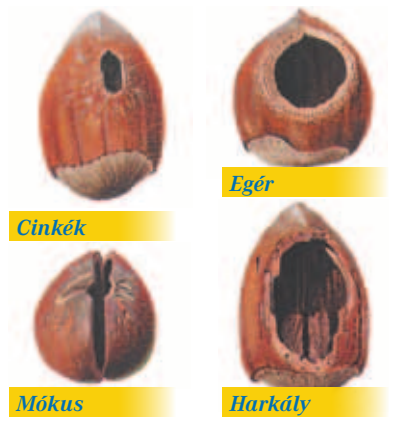
• **Kúszó lábú:** a harkályfélék, csúszkák, fakusok fatörzsön való mozgásra szakosodott lábtípusa. A négyujjú fajoknál kettő ujj előre, kettő hátrafelé áll.

TÁPLÁLKOZÁSI NYOMOK

Nem egyszer láthattunk már a bokrok közt sok-sok tollat, amelyek csaknem kör alakban szóródtak szét. Köztük evezőtollak, pehelytollak, farktollak egyaránt előfordultak. Vagy felfigyelhetünk a csipkebogyó lecsipkedett piros húsára, vagy a nagyobb fenyőfák alatti tobozkupacokra, dióhéjakra. Ezekből a maradványokból, nyomokból szintén következtethetünk az „elkövetőre”.

A magevő madarak, például az erdei pinty kisebb darabokat csíp ki a csipkebogyó húsából, hogy a magjához hozzáférjen. A feketeregők, énekes rigók a nagyobb méretű gyümölcsök, mint az alma húsát kicsipkedik, és csak a külső héjat hagyják meg. A kisemlősök közül az egerek, pockok nagyobb darabokat harapnak ki a gyümölcsök húsából.

Nemcsak a madaraknak, de sok emlősállatnak is fontos táplálékforrást jelentenek az őszi-téli időszakban a különböző termések, magvak. Néhány faj igen jel-

Cinkék

Egér

Mókus

Harkály

Bagolyköpet

legzetes módon töri fel őket, és jut hozzá a tápanyagban gazdag magokhoz.

A **pintyek** nagy szabálytalan alakú lyukat vágnak a dióra, főként akkor, amikor az még fiatal, nedvdús. A **széncinegék** kicsi, tiszta lyukat ütnek a tölgy makkján, vagy a fiatalogyoron, dión. A napraforgó magját addig kalapálják, míg a maghéj le nem esik, és szabaddá válik az eheto mag. A csőrnyomok gyakran jól kivehetők a terméseken. A **csuszka** a diót,ogyorót úgy nyitja fel, hogy a fák kérgének repedéseibe beszorítja azokat, és erős ütésekkel nagy lyukat vág a terméshéjra. Előfordulhat, hogy olyan fát találunk, mely alatt sok lyukas dió ésogyoróhéj van, s talán még beszorított termésre is rálehetünk. A **harkályok** hasonlóan járnak el, mint a csuszka, csak a terméshéjon látható csőrnyomok erősebbek, nagyobbak. A **varjúfélék** is esznek terméseket, magvakat. A lábaikkal az ághoz, illetve a talajhoz szorítják a termést. Csőrükkel erős ütések mérnek a héjra, és nagy, szabálytalan lyukat vágnak rá. A **mókusok** megfelezik aogyorót és a tölgy makkot. A metszőfogak által okozott hasítási nyomok minden esetben felismerhetők a termék csúcánál. Az erdei

Harkály

egér nagyon finom fognyomokat hagy a terméshéj külső oldalán, és kis lyukat készít. Aogyorós pele kerek, de sima szélű lyukat rág a héjba. Aogyorókon sokszor találunk (sajnos) apró, szabályos kerek lyukat, amely nem nagyobb a gombostű fejénél. A növényevésre specializálódott ormányosbogarak hosszúra nyúlt ormányuk segítségével fúrják meg aogyoró termését, és rakják le a petéiket, amelyek szintén növényevők.

A fenyők elfásodott virágzata a toboz, melyben nagy mennyiségű tápdús mag ül. Az érett tobozokból a szél kihordja a repítőkéssel ellátott magvakat, amelyek a talajra hullva megkezdik önálló életüket. Feltéve, ha nem egy erdei pinty gyomrába kerülnek. Ugyanis sok magevő madár és emlős táplálkozik fenyőmaggal. Vagy a talajtól csipentik fel a már kiszóródott magvakat, vagy az állatnak kell megdolgoznia azért, hogy hozzájusson a kiváló tápértékű falatokhoz. A zárt tobozokból ki kell feszíteni a magvakat. A **harkályok** a kéregrepedésbe, vagy az ágvillaiba szorítják a tobozt, és jól „megdolgozzák” azt. A rámért csapásoktól, feszítésektől a toboz igen borzas kinézetű lesz. De a harkály jutalma nem marad el: jóllakhat. Az üres, felborzolt tobozok pedig ott hevernek a fa alatt, ahol alkalmas helyet talált a madár a rögzítésükhöz. Ez az ún. harkályműhely. A madarak mellett egyes emlősök is jellegzetes táplálkozási nyomokat hagynak a tobozokon. Legismertebb közülük a **mókus**. Úgy rágja le a toboz pikkelyleveleit a csúcson ülők kivételével, hogy csak a középső, érdes tengelye marad meg. Az **egerek** a toboz tengelyét simára rágják.

Természetvédelem

A RÖSZKEI BERETZK PÉTER TERMÉSZETVÉDELMI KLUB HÍREI

Az Európai Táj Egyezmény és az Európai Tanács Táj Díj pályázatának nemzeti fordulóján eredményesen szerepeltünk és elismerést kaptunk

„ A táj...

... fontos közérdekű szerepet tölt be kulturális, ökológiai, környezeti és szociális téren, és a gazdasági tevékenységeket segítő erőforrásként működik, amelynek védelme, kezelése és tervezése új munkahelyeket teremthet;

... elősegíti a helyi kulturális fejlődést és alapvető eleme az európai természeti és kulturális örökségnek;

... hozzájárul az emberek jólétéhez és az európai identitás megerősítéséhez;

... egyformán fontos része az emberek életminőségének mindenhol: városban és falun, leromlott és kiváló állapotú területeken, a különlegesen szépnek tartott és ilyen adottság nélküli helyeken.”

Európai Táj Egyezmény, Preambulum

Az Európai Táj Egyezmény fő célja hogy elősegítse a táj védelmét, kezelését és tervezését valamint, hogy hozzájáruljon a tájak vonatkozásában megvalósuló európai együttműködéshez. Ez az első olyan nemzetközi egyezmény, amely kizárólag a táj védelmével, kezelésével és továbbfejlesztésével foglalkozik.

Az Európa Tanács Táj Díja egy olyan megtisztelő kiténtetés, amely a társadalmi szervezetek, vagy az önkormányzatok, kiemelkedő hozzájárulását ismeri el a táj fenntartható tervezése, kezelése és/vagy védelme területén. A díjat nem valamely

táj kapja természeti és kulturális öröksége, illetve tájképi szépsége alapján, hanem valamely táj megőrzése, fenntartható hasznosítása érdekében példaértékű tevékenységet végző szervezet.

Egyesületi pályázatunkban bemutatott az elmúlt években, a térségben sikeresen elvégzett természetkutató munkánkat. Bemutatott az általunk helyi védettségre felterjesztett négy gyönyörű szikes rétet és sömlyéket, az ökoturisztikát segítő kijelölt nyolc tanösvény-útvonalat, a hozzátartozó információs táblákat és a látogatásokat segítő szakmai kiadványo-

kat, a hazai és nemzetközi projektekben készült természeti értékeinket ismertető kiadványokat, a térség értékeit illusztráló fotókat, a környezeti nevelés területén végzett tevékenységünket. Bemutatott Röske település Egyedi Tájérték Kataszterét és Környezetvédelmi programját, amelyeket szintén egyesületünk szakértői készítettek. Igyekezünk megmutatni mind azt a szépséget, amelyben a mi tájuk különbözik minden más tájtól.

A díjkiosztó ünnepség 2011. február 3-án volt Budapesten a Kulturális Örökség Hivatalában. Az ünnepség helyszínén a pályázati anyagokat egy reprezentatív kiállításon és szép kiadványban mutatta be szervező bizottság. Az ország különböző gyönyörű tájait bemutató pályázatokat értékelte a Vidékfejlesztési Minisztériumból az Európai Táj Egyezmény Nemzeti Koordinációs Bizottság elnöke, és átadta a díjazottak számára az oklevelet. A tavasz folyamán a teljes kiállítást Röszkén, Szegeden és Mórahalmon is láthatják majd az érdeklődők.

A díjkiosztó rendezvény nagyon szép és hangulatos volt. A programot támogatta: a Vidékfejlesztési Minisztérium, Nemzeti Erőforrás Minisztérium, Belügyminiszté-

rium, Kulturális Örökségvédelmi Hivatal. A pályázatot köszöntötték a támogatók képviselői is.

Ezt követően a díjazottak külön – külön bemutatkoztak. Egyesületünk tevékenységét Ladányi Zsuzsanna, a tudományos tanács tagja a következőképpen mutatta be.

„Egyesületünk, öntevékeny csoportként kezdte meg a környezetvédelmi munkát 1978-ban, akkor főleg környezetvédelmi táborok szervezésével és

szemléletformálással foglalkoztunk. 1998 óta vagyunk bejegyzett közhasznú egyesület, székhelyünk Röszkén van. Tagjai vagyunk a Magyar Természetvédők Szövetségének, a Föld Barátai Nemzetközi Szervezetnek és a CSEMETE Természetvédelmi Egyesületnek. Egyesületünk elnöke Sára Endréné, tagjaink pedagógusok, kutatók, lelkes fiatalok, mezőgazdasági

Folytatás a 7. oldalon

Diákprogram a Gyulai Holt-Tiszánál

Sport

MÁR 11 ÉVESEN EURÓPA-BAJNOK LETT A ZSOMBÓI TANÁCS GERGŐ

Egyre figyelemreméltóbb eredményeket produkál Tanács Gergő, a szegedi Combat DSC fiatal versenyzője. A 12 esztendő zsombói fiú 2009-ben az ukrainai utánpótlás kick-bokszt Európa-bajnokságon aranyérmes lett, 2010-ben pedig a belgrádi világbajnokságon a hatodik helyen végzett súlycsoportjában. A tehetséges versenyző tavaly a szegedi Világkupán is bizonyított, hiszen a +47 kg-osok mezőnyében egy arany- (light-contact) és egy ezüstérmes (semi-contact) szerzett.

- Hat évvel ezelőtt kerültem kapcsolatba a kick-boksszal – avat be az első lépésekbe Tanács Gergő. Már az első edzés is nagyon tetszett, jó volt a társaság, így ott ragadtam. Előtte semmilyen más sportágat nem próbáltam ki, ez volt az első.

A zsombói fiú pályafutása egy remek sikerrel indult. Miután 2006 decemberében letette az első vizsgáját fehér övre, 2007 márciusában egy bordányi versenyen mutatkozott be, ahol a 32 kg-osok között megszerezte az aranyérmes. A Combat DSC reménysége 2009-ben Harivban Európa-bajnoki címet szerzett, egy év múlva pedig részt vehetett a belgrádi korosztályos világbajnokságon.

- A vb-n elért hatodik helyezésemre nagyon büszke vagyok – folytatja Gergő. Tizenhatan indultunk a súlycsoportomban,

nagyon erős volt a mezőny, színvonalas meccseket vívtunk egymással. Először voltam ilyen nagyszabású versenyen, a szervezés tökéletes volt, nagy élmény volt bonyózni Belgrádban.

Tóthné Majlát Klára tanítványa heti három edzésen vesz részt Petőfitelepen. A tréningek elég sok idejét veszik el, de Gergő, ha nem volt beteg, minden foglalkozáson ott volt.

- A fiam a szegedi Zrínyi Iskola Általános Iskola tanulója – kezd bele a mesélésbe Gergő édesanyja, Tanács Jánosné, Kati. Minden reggel Zsombórról jár be a suliba, edzés napokon ráadásul kétszer is beusozik Szegedre. Ilyenkor egykor végez az iskolában, hazajön Zsombóra, majd a négy órakor induló járáttal visszamegy az edzésre. Ez elég megterhelő, hiszen este nyolc óra, mire hazajut. Szerencsére az iskolát is komolyan veszi, nem hanyagolja el a tanulást. Hétfőként mindig előre készül, így a napi lecke megtanulása már nem okoz neki problémát.

Az iskolában is büszké a zsombói fiú eredményeire, a lehetőségekhez képest pedig még segítik is Gergő pályafutását.

- Az iskola maximálisan támogatja a fiamat – folytatja Tanácsné Kati. A belgrádi világbajnokság után Gergő még egy plusz hetet is kapott arra, hogy bepótolja a vb miatt kimaradt tananyagot. A fiam

osztályfőnöke testnevelés szakos, ami szintén egy szerencsés helyzet, hiszen ő is sokat segít neki.

Az Európa-bajnok és vb hatodik kick-boxos a koránál jóval érettebb gondolkodású. Bár a zsombói tehetség még csak 12 esztendő, a sportágat illetően komoly elképzelései vannak.

- Először még versenyzőként akarok szép eredményeket elérni, de a jövőben szeretnék majd edzősködni is – mondja nagyon határozottan a még mindig csak 12 éves Tanács Gergő. Ha majd idősebb leszek, akkor szívesen adnám át a tudásomat a fiatalabbaknak.

Gergő versenyzetése nem olcsó mulatság a Tanács családnak. Szerencsére a zsombói önkormányzat már eddig is segítette a fiatal fiút, aki mindezt eredményekkel hálálta meg. A Combat DSC tehetsége már elkezdte a felkészülést a 2011-es év feladataira. A versenynaptár még nem állt össze, ami némileg megnehezíti a tervezést, az viszont biztos, hogy a szegedi Világkupát nem hagyja ki. Gergő persze külföldi viadalokon is szívesen megmérettetné magát, ez viszont csak az anyagiakon múlik. A család bízik abban, hogy az eredményeire mások is felfigyelnek, szponzorok nélkül ugyanis a zsombói tehetség nemzetközi versenyekre nem

tud kiutazni. A 12 esztendő sportoló addig is a hazai Világkupára koncentrálni, tavaly jól sülték el a dolgok, hiszen mindkét kategóriában döntőt vívhatott.

Az idei versenyen az lesz a célja, hogy light-contactban megvédje címét, illetve, hogy semi-contactban az ezüstöt aranyra váltsa.

Közlekedés

„BIZTONSÁGGAL” TELEFONÁLNI

HEADSET ÉS KIHANGOSÍTÓ

Annak ellenére, hogy a KRESZ egy ideje tiltja, a hatóság pedig büntetői vezetés közben a telefonálást, továbbra is sok embert látni úgy autózni, motorozni vagy biciklizni, hogy közben fülükön a mobiltelefon. Pedig nem nagy költséggel többféle lehetőség is kínálkozik arra, hogy ne a kezünkben tartsuk a mobiltelefont, ha járművet vezetünk. Igaz, egyes kutatások azt is kérdésessé teszik, hogy egyáltalán bármilyen módon szabad-e telefonálni a volánnál.

Számos telefonnál alaptartozék a headset. Hajdan James Bondnál láttunk először ilyesmit, mára viszont minden napos használati tárgy lett. Az „eredeti”, zsinóros változat hátránya, hogy a mindkét fülünkbe helyezett dugó miatt rosszabbul érzékeljük a közlekedés hangjait. Ráadásul csatlakoztatása a telefonhoz kissé körülényes.

Használhatunk bluetooth-os headsetet is. Ma már a legtöbb mobiltelefon alkalmas erre. Ezek a küttyük csak az egyik fülünket foglalják le, viszonylag kényelmes viseletet jelentenek. A kihangosítókhoz képest a headsetek kétségtelen előnye, hogy jobb a hangminőség telefonálás közben.

Azok számára, akik nem szeretnek semmiféle készüléket a fülükbe dugdosni, marad a kihangosító használata. A bluetooth-os kihangosítókat rögzíthetjük – például csipesszel a napellenzőhöz vagy

tapadókoronggal a szélvédőhöz. Nem árt persze, ha könnyen eltávolíthatók, így biztosan nem maradnak az autóban tolvajcsalogatónak. Mind több olyan gépkocsi van már, melyekben gyárilag megoldják a problémánkat, hiszen eleve beépítik a bluetooth-os kihangosítót.

Mielőtt azonban megnyugodnánk, hogy a technika segítségével kiküszöbölhetjük a vezetés közbeni telefonálás okozta bal-esetvesztélyt, íme néhány elgondolkodtató tény. A legtöbb headset és kihangosító esetében a hívás fogadásához, pláne indításához használnunk kell a kezünket, még ha csak egy gombnyomás erejéig is. Emellett az amerikai Utah állam egyetemén végzett kutatásból kiderül, hogy amennyiben vezetés közben beszélünk valakivel, romlik a periférikus látásunk, és akár 20%-al is nőhet a reakcióidőnk. Függetlenül attól, hogy használunk-e headsetet vagy kihangosítót.

Természetvédelem

RÖSZKEI TERMÉSZETVÉDELMI KLUB HÍREI

Folytatás a 6. oldalról

termelők és civil lakosok egyaránt. A szervezetünk programjait, a Környezetvédelmi Minisztérium és a Nemzeti Civil Alap által kiírt pályázatokból, a lelkes támogatók által befizetett adó 1%-ból, valamint önkormányzati támogatásból valósítjuk meg.

Céljaink és feladataink 5 csoportba sorolhatók:

- természetvédelem (a természeti értékek feltárása, megőrzése, védetté nyilvánításának elősegítése, biodiverzitás monitorozás)
- környezeti nevelés a környezettudatosság és a fenntarthatóság jegyében (terepgyakorlatokon, sok-sok éven keresztül természetvédelmi táborokban, iskolai szakkörön, előadások keretében, rendezvények alkalmával, szakmai kirándulásokon)
- az ökoturizmus elősegítése (tanösvények kialakítása, annak szakmai háttérrel való feltöltése, fenntartása, karbantartása és működtetése)
- természetvédelem, melyet akcióprogramok segítségével valósítunk meg, mind helyi (települési környezetvédelmi program készítése és karbantartása, falunapi rendezvények, Föld Napján hulladékgyűjtés), regionális (pl. illegális személtelérakó megszüntetése) és országos szinten (pl. klímavédelmi akcióprogram) több más civil szervezettel együttműködésben.
- kiadványokat készítünk, ismeretterjesztő és ökoturisztikai céljal.

Az egyesületünk együttműködik más hazai és külföldi civil szervezettel. Szoros kapcsolatot ápolunk a régió legaktívabb

zöld civil szervezeteivel. Nemzetközi kapcsolatokat tartunk fenn szerbiai, romániai, francia és dán természetvédelmi és kulturális civil szervezetekkel, amelyekkel pályázati pénzekből finanszírozott közös programokat valósítunk meg, és közösen kiadványokat készítünk. Szorosan együttműködünk a helyi önkormányzattal és a helyi civil szervezetekkel, valamint a Homokháti és Szegedi kistérség egyesületeivel. Rendszeresen vannak közös programjaink civil környezetvédőkkel.

Aktív munkánkat az elmúlt 13 évben közel 50 nyertes, sikeresen megvalósított pályázat bizonyítja.

Legfontosabb eredményeink közül két dolgot fontos kiemelünk. Munkánknak köszönhetően a településünkön 2011-re 8 tanösvény-útvonalat jelöltünk ki, ahol információs táblákat, padokat, szemégyűjtőket helyeztünk el. A kijelölt útvonalakkal összekötetést építettünk ki a szomszédos településekkel is, így Móra-

halommal, Domaszékkal, Zákányszékkal és Ülléssel. Az útvonalat irányjelző táblák mutatják. A régióban egyedülálló a Gyálai Holt-Tisza partján felállított halászkunyhó, a Molnár-réten főzési lehetőség, felállított odúpark és komposzt-toalett. Az egyesületünk tevékenységének másik büszkesége az önkormányzattal közösen, példaértékűen megvalósított együttműködés, mely során 4 felmért, nagy természetvédelmi értékkel bíró semlyék került helyi védettség alá 2007-ben, a területek beépítése vagy a beépítéssel járó veszélyeztetettség miatt.

Kedves ünnepe végén, jó érzéssel fogadtuk a gratulációkat. Ezúton köszönjük minden kedves barátunknak, támogatóknak a segítségét, hogy terveinket az elmúlt években megvalósíthattuk.

Sára Endréné elnök, Ladányi Zsuzsanna tudományos tanács tagja, a SZTE Ph.D. hallgatója

Mozaik

RÖVID HÍREK A KISTÉRSÉGBŐL

XIII. Deszki Maros Menti Fesztivál

2011-ben tizenharmadik alkalommal rendezik meg a Faluházban a Maros Menti Fesztivált. A szervezők célja, hogy bemutatkozási lehetőséget biztosítsanak a tehetséges gyermekek számára. Idén is több kategóriában zajlik a verseny: márciusban a vers-, prózamondás, valamint a szólóhangszer és népdal, áprilisban pedig színjátás, néptánc és egyéb tánc kategóriában mérhetik össze a versenyzők a tudásukat. A nevezéseket február 20-ig fogadják.

Bővebb információ és jelentkezés: Deszki Művelődési Ház és Könyvtár, Tel: 62/ 571 -599

Ünnepélyes átadás előtt az épülő új iskola Algyőn

A korábbi esős időszak ellenére határidőre és rendben zajlik az új algyői általános iskola építése. A XXI. század követelményeink megfelelő

komplexum ünnepélyes avatására és átadására az Algyői Falunapok keretében 2011. április 30-án szombaton kerülhet sor.

Petőfi Emlékkönyvtár-avató

Sándorfalva és Dóc Önkormányzata konzorciumot alkotva pályázott a Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program

keretében kiírt Könyvtári szolgáltatások összehangolt infrastruktúra- fejlesztése - „Tudásdepó- Expressz” című felhívásra,

és nyert 25,3 millió forintot. A pályázatnak köszönhetően megújult és kibővült a Petőfi Emlékkönyvtár, amelyet 2011. január 21-én a Magyar Kultúra Napján avattak fel.

Az eseményen Kerepesi Ferencné nyugdíjas könyvtáros mondott ünnepi beszédet, és eleveitett fel anekdotákat a régi könyvtárról és olvasóiról. Ezt követte Sándorfalva Város Énekkarának kamarakórusa, akik irodalmi műsorukban megzenésített verseket adtak elő. Az ünnepséget Kakas Béla polgármester könyvtárávató beszéde zárta.

A fejlesztésnek köszönhetően megújult a könyvtár gépparkja, új informatikai programokat, eszközöket és a fogyatékkal élők számára speciális könyvtári szolgáltatásokhoz kapcsolódó eszközöket (felolvasó gép, indukciós hurok) szereztek be. Bővítették a könyvtár épületét egy olvasó-, egy oktató- és egy előadóteremmel valamint egy kölcsönzővel.

Folyamatosan jelen vannak a településen a domaszéki polgárőrök

A polgárőrség 2011. januárjában egy MÁTRIX rendszámtábla-felismerő rendszert vásárolt, amely nagymértékben segíti a rendőröket, polgárőröket abban, hogy a közutakon közlekedő lopott, forgalomból kivont, valamint lejárt műszaki érvényességgel rendelkező gépjárműveket kiszűrjék.

A tervek szerint a közelgő mezőgazdasági munkák miatt megnövekvő külföldi munkavállalók ellenőrzésére a rendőrséggel és az idegenrendészeti szervekkel való közös, megerősített szolgálatok

látják majd el a polgárőrök, valamint a domaszéki tanyavilágban is fokozottabban jelen kívának lenni.

Az egyesület 24 fővel látja el önkéntes, térítésmentes tevékenységét Domaszék kül- és belterületén egyaránt. A biztosítási rendmegőrzési feladatok végrehajtásához 1 db Lada, 1 db Suzuki Swift típusú személygépkocsi áll rendelkezésükre. 2010-es évben közel 20.000 km-t tettek meg 4200 szolgálati óra alatt, miközben az itt élők biztonságára vigyáztak.

Négycsillagos szálloda épülhet Algyőn

Algyő nagyközség képviselőtestülete nyilvános versenyeztetés útján való elidegenítésre jelölte ki az Algyő 1771/102 hrsz. ingatlan. Az ingatlan vételárának minimum összegét nettó 12 millió 706.855 Ft-ban határozta meg. Az egyfordulós, nyilvános versenytárgyaláson való értékelésre kiírt pályázati tárgyalás 2011. január 14-én a kiírásnak megfelelően, szabályszerűen zajlott le. A tárgyaláson megjelent, érvényes pályázatot

benyújtó két pályázó közül a pályázat nyertese a Dél-Alföld Consulting Tanácsadó és Szolgáltató Kft. lett az ingatlan vételárára tett nettó 12 millió 900.855 Ft ajánlatával. A tervek szerint a 47-es számú főút és a Borbála Fürdő melletti ingatlanon, a jelenleg is üzemelő fürdő szolgáltatási infrastruktúrájához kapcsolódva, azt kiegészítve, minimálisan négycsillagos szálloda épülhet.

Sikerek a Kistérségben

NE CSAK NÉZZ, ÜGYINTÉZZ!

Az eMagyarország Centrum által országosan meghirdetett „Kettő az egyben” pályázat „Kukacoskodj – Ne csak nézz, ügyintézz!” témakörében a röszei Petőfi Sándor Művelődési Ház és Községi Könyvtár kampányfilmje bizonyult a legjobbnak, melynek címe „Ha tele van a @-od!” A Szekeresné Ábrahám Gyöngyi eTanácsadó és munkatársai által forgatott kisfilm bemutatja, miként lehet az eMagyarország pontokon megismertetni a fiatalokkal a számukra hasznos honlapokat. Jutalmuk egy számítógép-konfiguráció valamint egy digitalizáló tábla. A videó megtekinthető Rösze település honlapján, a www.roszke.hu címen, mely az elmúlt időszakban megújult, megszépült. Új dizájnt kapott a weblap, melyben a falu zászlójának illetve címerének szí-

nei köszönnék vissza. Rösztét bemutató képsorok és Kozmáné Vastagh Judit Rösztétől szóló dalaik köszöntik a kezdőlapon a látogatót. A hírek elrendezése átláthatóbb lett, kialakításra került egy képtár és egy videóár is, ahol számos rendezvényről készült felvétel között keresgelhet az érdeklődő. A kulcsin mellett a tartalom is megújulásra szorult. Aktuális és naprakész információk kerültek fel az önkormányzatról, intézményekről, civil szervezetekről, orvosi rendelőkéről és azok elérhetőségeiről. A jövőben folyamatosan frissülnek az önkormányzati rendeletek és a letölthető nyomtatványok menüpontok. A fórum is átalakult, ahol a településsel és a honlappal kapcsolatos ötleteket, észrevételeket fogalmazhat meg a látogató.

Recept

KATARINA TORTA

Hozzávalók:

Tészta 1.

- 4 tojásfehérje
- 4 kanál cukor
- 4 tojássárgája
- 4 kanál dió
- 2 kanál liszt
- Fél sütőpor

Középső lap:

- 6 tojásfehérje (kemény habbá verni)
- 10 kanál cukor
- 15 dkg vagdalt dió
- 10 dkg mazsola
- 3 kanál liszt
- Fél sütőpor

Krém:

- 0,5 l tej
- 2 csomag vaníliás pudingpor
- 6 tojássárgája
- 25 dkg kristálycukor
- 1 Ráma margarin

Máz:

- 1 tojásfehérje
- 10 dkg porcukor
- olvasztott csokoládé

Elkészítjük az egyik tésztát, hasonlóan a piskótához. A tojássárgáját összekeverjük a cukorral, hozzáadjuk a vizet, a diót és a lisztet. A kemény habbá vert tojásfehérjét lazán belekeverjük a masszába, és forró sütőben, kivajazott, lisztezett tepsiben megsütjük. Ha kihűlt, vízszintesen elfelezzük.

Amíg az első tészta sül, összeállítjuk a középső lapot. Először kemény habbá verjük a tojásfehérjét a cukorral. Sorban belekeverjük a többi hozzávalót. Vajazott, lisztezett tepsiben, forró sütőben megsütjük.

Elkészítjük a krémet. A tejben megfőzzük a pudingot, a tojássárgáját és a cukrot. Ha a massa kihűlt, hozzákeverjük a margarint.

Amint a tészták kihűltek, összeállítjuk a tortát, és az oldalát darált dióval vagy keksszel borítjuk.

Tetejét én márványosan szoktam díszíteni. 1 tojásfehérjét kikavarok porcukorral, ezt rásimítom a torta tetejére, és olvasztott csokival meglocsolom. Késsel csíkokat húzok a mázra, így a csoki márványmintát képez a cukormázon.

Időigényes finomság, de megéri a fáradozást, mert mindenki nagyon szereti.

A recept a Deszki Magyar-Német-Flamand Baráti Kör „Így főzünk mi és barátaink” kiadványában jelent meg.